

8:e ARGÅNGEN, November 2002

STORMÄSTAREN HAR ORDET

Det har väl knappast undgått någon att vårt kära stamhus på Urvädersgränd har varit föremål för en ansenlig “ansiktslyftning” och nödvändig genomgång för byte av stammar, rör- och elledningar.

Vi, dagens Par Bricole, har ett stort ansvar i att kunna överlämna denna vår gemensamma kulturskatt i så gott skick som möjligt till kommande Bricolister att i sin tur förvalta.

Mycket av det arbete som nu gjorts syns inte, och får inte synas eftersom huset är K-märkt.

Annat däremot, syns med all önskvärd tydlighet.

Vi har ett helt nytt och funktionellt kök, en tambur med nytt golv och nya toaletter, nymålad entré, trapphall och

kansli som även fått en uppsättning “nygamla” kontorsmöbler.

Något som kanske inte syns men som kommer att kännas så mycket

mer är installationen av friskluftsventilationen i Riddarsalen där det tidigare varit olidligt varmt vid olika sammankomster. Jag tänker närmast då på gradgivningar i de högsta Graderna, vidare på Konseljer, Sammanträden i Stora Rådet, Styrande Rådet och liknande.

Det känns onekligen skönt att det mesta nu är gjort och att det blev

så bra som det blev. Det enda som nu återstår är att lägga om taket, en nog så viktig åtgärd som måste göras och kommer göras omgående.

När man ser resultatet av allt som gjorts och vet vad som kanske inte syns, minns man osökt Winston Churchills välkända uttalande om RAF:s insatser till försvar av England under andra världskriget. *“Sällan har så många haft så få att tacka för så mycket”*.

Det skulle i överförd bemärkelse också kunna gälla de som haft huvudansvaret för arbetet i Stamhuset.

Under ledningen av vår Stamhus-intendent Broder Lars Cardelöv har Bröderna Kjell Hansson, Torbjörn Olsén, Erik Pettersson, Kenneth Sahlin och Björn Fält lagt ned ett enormt arbete och närhelst man haft ett ärende till Urvädersgränd, så nog har man mött en eller flera av dessa flitiga Bröder mitt i all rök och damm iklädda jobbarkläder och fullt sysselsatta. Inte nog med att arbetet blivit fint utfört det har också med en veckas marginal varit färdigt före utlovat datum och under över alla under så har för en gångs skull en kostnadsram för ett byggnadsprojekt hållit. Där har statliga och kommunala verk och institutioner verkligen något att lära.

Vi får i detta sammanhang inte heller glömma bort alla de på kansliet som under Broder Gunnar Hyléns ledning bidragit med flyttning av möbler, rekvisita och mycket annat och som dessutom hållit det ordinarie arbetet på kansliet igång trots arbetsförhållanden som verkligen inte varit särskilt underlättande. Alla har stått ut med bråten, trängseln, mörkret och dammet med gott humör och jag tror inte att någon har märkt hur jobbigt de haft det under arbetets gång. Tack också ni, kära Bröder.

När jag nu ändå är igång och tackar så vill jag självklart också vända mig till er som med ekonomiskt stöd hittills bidragit till denna ombyggnad.

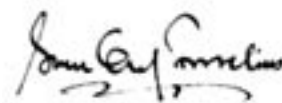
Ungefär en fjärdedel av kostnaderna har täckts med dessa bidrag för vilka vi självklart är mycket tacksamma. Ni har samtliga gjort er väl förtjänta av den mässningsskylt med ert namn som sitter på *donationstavlan* i Stamhusets entré. (Se artikel sid 5)

Nu hoppas vi självfallet på en fortsatt medverkan från *alla* Bröder i PB inte bara i Moderlogen utan även i Dotterlogerna runt om i landet. PB:s Stamhus är alla Bricolisters egendom och vi tror därför på en mycket god uppslutning då vi inom kort går ut med ett alldeles speciellt upprop, vars detaljer jag inte skall avslöja något om här och nu.

Avslutningsvis skulle jag vilja sammanfatta “mitt ord” och säga så här:

Ombyggnaden och restaureringen av vårt Stamhus har inte bara tagit sig uttryck i att vi fått ett bättre fungerande hus att arbeta i och att glädjas åt. Sammanhållningen, kamratskapet och hjälpsamheten inom brödrakretsen har genom arbetet ytterligare stärkts och det känns fint.

Dessa saker är sådana som var för sig har bestående värde - att det sedan kostat en slant, det glömmer man relativt snart. **PB**

Sven Olof Forselius

P.B.:s KULTURSTIPENDIER 2003

Den 29 april 2003 kommer vi att tillsammans med Kungliga Musikaliska Akademien för tredje gången utdela Par Bricoles kulturstipendier till talangfulla unga musiker. Den högtidliga utdelningen äger rum med *sedvanlig festkonsert i Stora Konsertsalen, Nybrokajen 11, tisdagen den 29 april 2003 klockan 19.00*. Vid konserten medverkar inte bara Den Bacchanaliska Kören och dito Musiken, utan givetvis även de sex duktiga ungdomarna i åldrarna 15-19 år som kvalificerat sig för stipendierna som är på 5.000 kronor vardera, förutom diplom, ära och berömmelse. Under våren nästa år kommer Kungliga Musikaliska Akademien att genomföra provspelningar på ett antal orter i landet för att bedöma aspiranternas musikaliska talanger och förutsättningar för fortsatt karriär. Biljetter kommer att kunna beställas genom kansliet. Vi återkommer med ytterligare information samt presentation av stipendierna framöver men boka redan nu den 29 april nästa år för en sångens och musikens högtidsstund rikligt kryddad med bricolistisk esprit! Den kvällen får du inte missa! **PB**

Sven-Åke Cason

REDAKTÖRENS RUTA...

Käre Broder!!

Varsågod, här kommer ytterligare ett nummer av Din tidning - EVOE. Den sammanställs av undertecknad, men vore inte vad den blev om inte Anders Thureson och hans företag, dessa layoutens mästare, biträdde på ett så begåvat sätt. Tack grabbar! Som vanligt innehåller detta nummer (14) kloka ord från vår stormästare, kalendariska uppgifter för kommande år (näja), och information av många slag. Kanske flera slag den här gången än tidigare. Allt skall pressas in på ett begränsat antal sidor. Till Brödernas fromma slutar jag därför här. Väl bekomme, ha en trevlig Barbarafest och en riktigt God jul!

Skrivet i november 2002 av
Din vän redaktören

VÅRA AKTUALITETER

Sammanträdesdagar 2003

- Lördagen 18 januari**.....Stora Konseljen, Stamhuset
- Onsdagen 5 februari**.....Prövning till Grad X Stamhuset
- Lördag 8 februari**.....Grad X, Stamhuset och Sjöfartshuset
- Lördag 15 mars**.....Grad II, SPEX! Hasselbacken
- Torsdag 10 april**.....Stora Rådet, Stamhuset
- Lördagen 26 april**.....Grad IV, Hasselbacken
- Söndag 11 maj**.....Grad I, Grad VII, årsmöte och Vårhögtidsdag, Hasselbacken
- Lördag 26 juli**.....Bellmandagen, Hasselbacken
- Onsdag 17 september**.....Ämbetsmannaträff, Stamhuset
- Lördag 27 september**.....Grad III, Hasselbacken
- Fredag/lördag 17-18 oktober**.....DBA, Stamhuset
- Lördag 25 oktober**.....Grad I, Hasselbacken
- Söndag 2 november**.....Grad VI, Storkyrkan, och Grand Hotel
- Lördag 15 november**.....Grad IX, Stamhuset och Sjöfartshuset
- Torsdag 4 december**.....Grad VIII, Stamhuset (enbart rec. och ämb.män)
- Lördag 6 december**...Grad V och **Barbarabal**, Grand Hotel

PÅ NYA POSTER

Gunnar Hylén har lämnat kansliet men kvarstår som Stor-Skattmästare. I hans ställe som 1.O.C. finns nu Br. Kjell Hallén. Sammankallande Br. i PB-Senioren är numera Br. Jon Lindgren

SÄKRA CICERONER

Det är söndagsvisning av Stamhuset för allmänheten. Cirka fyrtio intresserade personer har infunnit sig för att se Bellmanhuset inifrån och höra något om PB. Efter sedvanlig föreläsning och sång på vinden har man kommit ned till Riddarsalen.

Det är lite trångt, men intresset för sköldarna på väggarna är stort och frågorna kring vårt lysande sällskap är många. PBs ciceron har just berättat om våra ordensskalder, då det plötsligt börjar lukta brandrök.

Katastrofen nära i Stamhuset

Någon ropar att det brinner i kansliet och inom bara några sekunder väller tjock, svart kväljande brandrök in genom dörren till Riddarsalen. Dörren till salen stängs snabbt för att hindra mer rök från att tränga in. Ingen är längre intresserad av PB och riddarsköldarna. Stämningen är uppjagad, men fortfarande kontrollerad. Men man vill ut. Fort. Bort därifrån.

Några frågar ciceronen hur man ska kunna ta sig ut, men får bara ett oredigt resonemang till svar om att man på något sätt måste hitta en stege för att klättra upp på balkongen, kanske. Några optimister börjar genast leta efter en stege i Riddarsalen, men måste rätt snart ge upp.

Då plötsligt slocknar all belysning. Det blir fullkomligt mörkt i salen. Kolsvart. Hysteriska rop på hjälp. Tumult. Panik utbryter . . .

Övning ger säkerhet

Detta dramatiska scenario målades upp när PBs Cicerongrupp hade genomgång av säkerhetsanordningarna med tillhörande praktiska övningar i Stamhuset.

Ett stort problem om eldsvåda skulle utbryta blir att själv uppträda lugnt. Detta är möjligt endast om alla ciceroner är väl förtrogna med släckningsutrustningen och nödutgångarna. Sålunda gick alla ciceroner runt med Br. Gunnar Hylén i spetsen och besiktigade samtliga eldsläckare (sju stycken), räddningsfilter (två stycken) och nödutgångar (två stycken) samt gjorde sig bekanta med larmanläggningen på kansliet. Ciceronernas beredskap är sålunda god numera.

Hjälpen är nära

Den praktiska övningen kom att tjäna som en väckarklocka för flera än ciceronerna. På grund av förseningen i kvällens program blev även den aviserade brandövningen försenad. När brandlarmet så småningom utlöstes med flit (olidlig ljudnivå!) trodde därför flera anslutna larmcentraler, att det var allvar och telefonerna på kansliet började omedelbart att gå varma. Efter en stund var lugnet återställt och cicerongruppen kunde ägna all uppmärksamhet åt kvällens två övriga programpunkter, nämligen givande föreläsningar om Första Hjälpen (med Br. Eddie Persson) och Muntlig kommunikation (med Br. Nils B. Ericsson).

Per Kullander
(sekreterare i Cicerongruppen)

TAVELFONDEN

“Tavelfonden för Bellmanhusets bearande” är nu uppe i 600.000:-, pengar som kommer väl till pass när vi skall betala alla de fakturor som kommer in efter den omfattande reparationen av vårt Stamhus. Resultatet av ombyggnaden kommer Du att märka direkt vid Ditt nästa besök - och Du kommer att känna stor tillfredsställelse och glädje över att vi alla i Sällskapet tar hand om och vårdar vårt fina kulturarv. Kostnaden för hela reparationen kommer att närma sig 2.0 mkr. Det finns fortfarande såväl plats för fler namn på tavlan som behov av pengar.

Följande personer och organisationer har bidragit till fondens fina resultat:

Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur
Sture Hedbergs Minne
Hans Kjellgrens Minne
Gottfrid Mattssons Stiftelse
Christer Alexandersson
Werner Berg
Gunnar Giermark
Ingrid & Carl Gyllensvärd
Gunnar Hylén
Bröderna Jensen
Nils Jensen
Bertil Kempe
Harry Lundberg
Clas Otto Ruben
Martin Stugart
Anders Thureson
Rune Wikström

ANTIKRUNDAN

Två nya föremål är upptagna till granskning i detta nummer av EVOE. Då man inte är utställd i Stamhusets lilla museum eller ligger nedbäddad i en låda på Garnisonen deltagar man i Processionen på Barbara. Det första föremålet jag talar om handskas högtidligt av DSM . Väl framme vid Silverbålen tas några för publiken andäktiga steg upp på en ranglig trappa , en citron plockas fram och placeras mellan två ornamenterade halvmånar . Därefter utbasuneras helt enligt ritualen; *“Skämtet och Glädjen göra livet angenämt. De förmildra styrkan och fördjupar vänskapen. Till erinran därom pressar jag citron i vår bål.”*

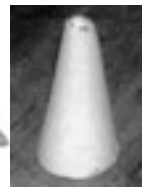
Jag kan berätta för bröderna att efter denna sammandrabbning är inte ett öga torrt. Gravyrkonstnären och bildhuggaren Pehr Ljung var själv bricolist och det var han som utförde och skänkte dessa Citronklämmor till sällskapet Par Bricole.

Han levde under perioden 1743-1819 och var sänär som på ett halvår årsbarn med “mamsellen själv”, Ulla Winblad. I bokverket “Den Gustavianska Konsten” kan man även läsa att Pehr Ljung anlätades till att uppföra en modell av Adolf Fredriks kyrka i Stockholm samt förfärdiga interiören i “Turkiska paviljongen”.

Så kommer vi fram till “Exhibit number two” Sockertoppen, denna enkla stilrena och karismatiskt välformade tingest som under många år varit en ingrediens i vår bål. Den bärs fram av SK. Även han har några versnader att förtälja; *“Vänskapen förljuvar både nöjet och skämtet, den är sötman i livet. Därför lägger jag socker i vår bål”* och med ett elegant “Ploffs” skickas sötsakerna ner i arraken. Socker var ännu på sent 1800-tal en så dyrbar läckerhet att det förvarades i låsta skrin. Det köptes i form av en sockertopp som delades i bitar med Bilan, dvs. kniven i sockerskrinet och med sax vars egg var halvcirkelformade och inte kunde mötas.

Citronklämmorna

Sockertoppen

I nästa utgåva av EVOE kommer mystiken kring Druvstavar och Lyktstavar att belysas. “Det vi inte hinner med idag får vi göra om imorgon”. **P&B**

Peter Ljungman

STAMHUSETS OMBYGGNAD

Stamhuset ombyggnad inleddes i våras med fönsterrenovering, som utförts av Anders Nyberg AB, helt enligt myndigheternas kulturkrav.

Byggmöten startade när generalentreprenören Anders Byggare AB hade utsetts. Alla möten leddes av vår professionelle bygglédare Br. Lars Cardelöv.

Samtidigt projekterade Stamhuskommittén ombyggnaden av husets kapprum, toaletter, kök och kansli med tillhörande VVs- El och säkerhetsarbeten.

Efter hårt slit av Kansli- och Traktörsgrupperna med utflyttning av möbler och rekvisita började ombyggnaden. Här en bild från rivning av bef. toaletter.

Stormästaren och Storkanslern deltog livligt under projekterings- och byggtiden. Här väljs tyg till stolarna i Riddarsalen.

Bilden visar på nödvändigheten av noggrann samordning mellan bygg- VVS och El.arbeten, när nya köksinredningen skulle installeras.

EN BILDBERÄTTELSE

Kaprummet fick storklinker på golv, nya bokkapphyllor med bokgalgar, ny sittbänk och telefonbord i bok samt nya speglar och ljusarmaturer.

Köket försågs med ny varmluftsugn, separat grytdisk, snabbdiskmaskin, bänkskivor av boklaminat samt ny fläkt. Den "låga" dörroppningen är kvar p.g.a. kulturhuskrav.

Nytt förrum till herrtoaletten med beige-färgade golv- och vägglinkers, vitt sanitetsporcelain och infällda halogenspotlights. Alla wc-n har tvättställ.

I köket installerades halogenspotlights samt dolda lysrör under överskåpen. Ovan bänkskivor sattes beige vägglinkers. Ny golvmatta av beige halksäker plast.

I Riddarsalen gjordes förbättrad ventilation, totalrengöring av bl.a. golvmattan och sköldarna samt omklädsel av de nummerade karmstolarna.

Providörer och traktörer konsulterades i programskedet. Det nya köket är åter igång med förhoppningsvis nöjda nyttjare i fortsättningen. Lycka till!

PAR BRICOLES MÄRKESMÄN

Uppburen skådespelare, teaterchef, författare, skald och inte minst - stor bricolist! Broder OS Martin Stugart berättar här om Johan Jolin, OS 1846-1884.

Förr hade Par Bricoles ordensskalder en berömmelse som kunde sträcka sig utanför bricolisternas krets: Hallmans, Stiernstolpes och Dahlgrens livsöden har redan presenterats i Evoes spalter. Även Johan Jolin var välkänd i Stockholm, ja, i hela landet. En teaterman och författare älskad av alla. Han föddes i ett trähus på Ladugårdslandet (dagens Östermalm) den 28 december. Så mycket är säkert, men om det var 1818 eller 1819 visste ingen. Man var inte noga med sådana petitesseer på den tiden.

Snillets uppväckande

På våren 1840 åkte Jolin till Uppsala för att studera vid universitetet. Eftersom hans ekonomiska ställning var svag tog han anställning som informator för presidenten Leijonhufvuds son Gustaf och i denna högättade familj blev han snart oundgänglig. I det Leijonhufvudska hemmet umgicks tidens främsta skalders som Tegnér, Geijer och Almqvist. En gnista av deras snillekraft föll kanske också över informatorns huvud! Så dog oväntat president Leijonhufvud i början av 1843. Då hade familjen flyttat till Stockholm och bodde nu på Drottninggatan 88 i Hårlemanska

huset. Det står fortfarande kvar framför Centralbadet.

Även om sonen Gustaf numera klarade sig själv vägrade familjen att skiljas från Johan Jolin. Övervåningen av Hårlemanska huset stod till hans förfogande närhelst han ville.

Debuten på tiljorna

Johan Jolin
fotografi 1870-talet
Par Bricoles arkiv

1845 skedde hans debut som författare och skådespelare. Stycket hette "En komedi" och hade premiär på Kungl. teatern den 14 november. Huvudrollen axlades av Jolin. Såväl press som publik hyllade enstämmigt den dubbla debutanten. Samma år gjorde Johan Jolin sin entré i Par Bricole. Redan året därpå utsågs han till sällskapet Ordensskald och behöll det ämbetet fram till sin död 1884. Några år senare

mötte han sitt livs kärlek: Mathilda Wigert, dotter till en grosshandlare som bodde på Blasieholmen. I slutet av 1849 anhöll Jolin hos grosshandlaren om dotterns hand. Modern krävde ett provår först eftersom Mathilda bara var 16 år gammal. Dottern måste bli säkrare på sina känslor, ansåg modern, och avkrävde ett löfte av Johan Jolin att han under tiden skulle avstå från besök i det Wigertska hemmet. Som tur var för Jolin, liksom för Mathilda ska vi hoppas, träffades de ibland på neutral mark. Stockholm var inte så stort på den här tiden och de flesta av någon bemärkthet umgicks.

Förlovningen ägde rum i april 1850 och den 6 september 1851 ägde bröllopet rum. Det skedde i brudens

hem. Bröllopsresan gick till Paris. Där fick Jolin med egna ögon beskåda den man som hela Europa för tillfället talade om: den franske presidenten, sedermera kejsar Napoleon III. Hemma i Stockholm föddes Johan Jolins äldste son Severin i hemmet på Ålandsgränd, nuvarande Mäster Samuelsgatan.

Familjelivet

I familjens bostad under 21 år vid teatern fick Jolin många vänner, exempelvis Nils Wilhelm Almlöf, Daniel Hwasser och Svante Hedin. Familjen utökades 1854 med en dotter, varefter man flyttade till en sjötomt på Blasieholmen. Att svärfar låg bakom flytten får man väl förmoda. 1862 fick Jolin råd att köpa ett eget hus i Stockholm. Det är rivet numera men låg mellan Dalagatan, Kammakargatan och Walingatan med adressen Rörstrandsgatan 32. Ofta när jag passerar platsen med buss 47 brukar jag ropa; "Här bodde Johan Jolin!" och peka. Medpassagerarna tittar då ut genom bussfönstret och låtsas inte höra.

Sorg i familjen

1867 drabbades familjen Jolin av två tunga slag; Mathildas föräldrar dog med några månaders mellanrum. För att få tid att stötta hustrun bättre i hennes sorg beslöt sig Johan Jolin för att lämna teatern, både scenen och ledningen för scenskolan. Man beslöt att hålla en avskedsrecett för den populära Jolin. Denna ägde rum den 6 juni 1868. Jolin trädde fram på scenen och läste en vers:

*"Jag har ej tackat, aldrig sagt farväl
till dem som ammat upp min konst-
närssjäl
till den välvilliga publiken,
till den humana konstkritiken.
Jag lägger av mig skådespelarens
skrud,
den kanske aldrig jag som värdig
burit,
och återvänder till min ungdoms
brud:
till dikten, som jag evig trohet svurit.*

*Och nu fall ned, du gamle vän,
som borde fallit längesen:
mitt skådespelarlivs ridå!*

Alla reste sig, applåderade frenetiskt, viftade med sina näsdukar och ropade: "Tack, tack!" och "Välkommen åter!". Buketter och lagerkransar regnade. Många av de närvarande menade att något liknande inte setts sedan Jenny Lind tog avsked från sitt Stockholm. Kungen själv, Karl XV, sände sin avskedsgärd i form av en Vasastjärna.

Ordenslivet

Nu fick Johan Jolin mer tid för sina skaldeuppdrag i Par Bricole, Arla Coldinu- och Neptuniordnarna, överallt en lika kär som välsedd Broder. 1874 valdes han till Riddare av Svarta korset. Han tog valspråket In conscientia judex (I samvetet finns domaren). Hans sköld hänger i understa raden på östra väggen i Stamhusets Riddarsal. Den 6 september 1876 firade makarna Jolin silverbröllop. Efter den högtidsdagen började hans stjärna långsamt att dala. Åldrandet påskyndades när yngste sonen insjuknade på hösten 1883. Johan Jolins livslåga hade då börjat flämta. På sommaren 1884 skyndade läkarna mellan två sotsängar, två dödskamper. Den 13 november 1884 avled Johan Jolin och ligger begravd på Solna kyrkogård. **PB**

Martin Stugart

KEXÉLMEDALJEN

När vårt Lysande Sällskap år 1979 fyllde tvåhundra år beslutades det att den Broder som vi räknar som vår egentlige grundare skulle bli föremål för en medalj. Sålunda kom en av våra högsta medaljer, KEXÉLMEDALJEN (KM), till.

Medaljen återfinns på samma höga nivå i vår medaljstege som Bellman-medaljen och sedan 1994 Hallman-medaljen. Som förlaga har man använt den porträttmedaljong som Sergel utfört. Aversen visar nämnda bild där Br Olof Kexél återges i profil, flankerad av medsols ställda texter; "OLOF KEXÉL" till vänster och "*1749 † 1796" till höger. Under porträttets avskärning återfinns vi gravörens signatur: "LH"

(fig1). Reversen visar en dignande druvklase omgiven av fyra vackert modellerade vinblad. Ovan klasan läses "PAR BRICOLE" på två rader, under druvklasen årtalen "1779-1979". Druvrankan omges av våra fyra hörmpelare; "ORDNING MUNTERHET" (ställda medsols på medaljens övre halva) och "STYRKA FÖRTROLIGHET" (ställda motsols på nedre halvan). Mellan dessa två grupper finns (vid "klockan 3 och 9") två små trattar. Medaljen har tillverkats hos Myntverket i Eskilstuna och bärs i ett

rosenrött band, Par Bricoles egen högtidsfärg.

Om Sergel vet vi mycket men vad vet vi om gravören "LH"? Vem var det? Signaturen "LH" står för Léo Holmgren som nog får sägas ha varit en betydande konstnär inom detta fack. Léo Holmgren (*1904, Paris- † 1989, Stockholm). Efter studier vid Kungliga Tekniska Högskolan 1923-24 sökte han sig till Konsthögskolan där han var elev åren 1925-30.

Léo Holmgren

Under denna tid hade han förmånen av att ha bemärkta lärare som Carl Milles och professor Erik Lindberg. Att dessa väckte Léo Holmgrens håg för skulptur får väl inte anses otroligt! Nå, Erik Lindberg var (och hade anledning att vara) stolt över sin elev och småningom kom Léo Holmgren att efterträda Erik Lindberg som mynt- och medaljgravör på "Kongl. Myntet", eller som det då hette, "KUNGLIGA MYNT- OCH JUSTERINGSVERKET".

Han verkade som gravör från 1944 till sin pensionering 1974. Hans skicklighet kom dock att efterfrågats senare och han kom därför att flera gånger efter sin pensionering utföra olika verk, bland annat hos Myntverket. Hans konstnärsbana vad gäller medaljkonsten ➤

Kexél-medaljen, avers och revers

Fig 1

är bred och omfattande och han deltog i utställningar inte bara i Stockholm utan även i Paris, Amsterdam, Rom och Köpenhamn. Han finns representerad bland annat i Frankrikes motsvarighet till vårt Kungliga Myntkabinettet - la Monnaie i Paris. Var kan man då se något av Léo Holmgrens olika konstverk? Ja, dels kan min Bror betrakta föremålet för denna artikel "Kexél-medaljen" och går inte det är det bara att öppna sin börs! Säkerligen finner min Bror ännu i denna något mynt från Gustaf VI Adolfs tid trots att nästan 30 år gått sedan monarkens bortgång.

Femtioöringar från 1973 (utförd 1962) av Léo Holmgren och 1991 (utförd 1975). Notera

den eleganta lösningen Holmgren gjort med en tunn kant och en innanförhängande pärlbård i stället för den tjocka släta kanten på det högra myntet. Även det kungliga monogrammet ter sig lättare och vackrare bland annat genom de fint modellerade fasningarna (fig 2), jämfört med det helt släta monogrammet på det senare myntet som ger ett "plattare" intryck utan den djupverkan som uppnåts i det tidigare trots den låga profilen.

Fig 2

Vidare kan nämnas 50-kronorsmynten med anledning av vår nya grundlag 1975 och kungabröllopet 1976, om inte Bror nu skulle vara en av de lyckliga innehavarna av någon av våra officiella belöningsmedaljer, antingen med Konung Gustaf VI Adolfs bild, eller med det yngre porträttet av vår Konung Carl XVI Gustaf (fig 3). Ett mynt som särskilt må påtalas då det gäller Léo Holmgrens högstående gravyrskicklighet är femkronorsmyntet som slogs 1962 med anledning av Konung Gustaf VI Adolfs 80-årsdag,

det med gudinnan Pallas Athena på reversen - ett mycket vackert mynt. Det känns bra att vi i Par Bricole med hjälp av duktiga yrkesmän håller vår svenska tradition av vacker medaljkonst högt!

Fig 3

Anders Thureson

De Bacchanaliska Lekarne
ger konserten

Visor kring Stockholm & Bellman

Tantogården, torsdag 21 nov kl 19.00.
Reservera biljett gm ParBricoles kansli
tel 08-640 22 29 • fax 08-644 86 61
e-post stockholm@par-bricole.a.se

Se artikel på nästa sida!

BELLMANHUSETS VÄNNER

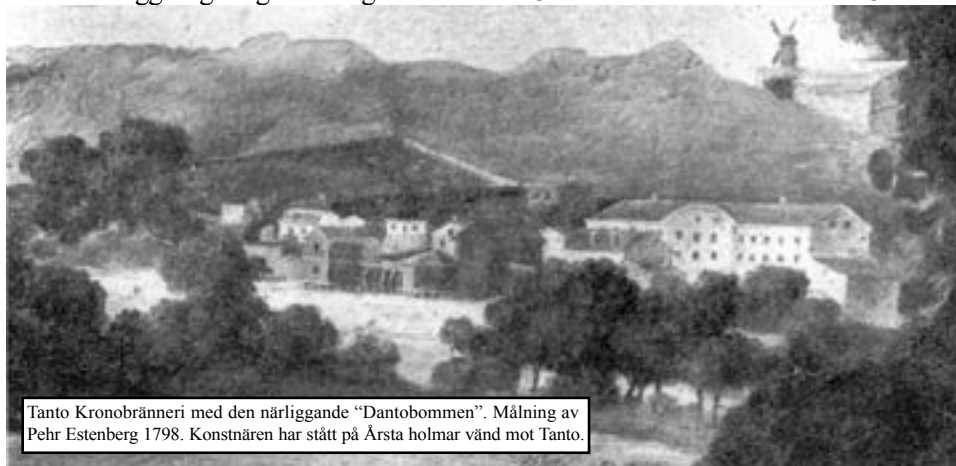
Du har för någon tid sedan fått ett brev om att på ett unikt sätt hjälpa till att bevara vårt stamhus åt eftervärlden.

Det är enkelt - bli medlem i
Bellmanhusets Vänner.
Bröder i hela landet ställer upp.
Miss inte chansen!!!

LEKARNAS HÖSTKONSERT PÅ TANTO 21 NOVEMBER...

När De Bacchanaliska Lekarne stämmer upp sina instrument på Tantogården den 21 november sker det på klassisk vismark. I närheten låg Dantobommen, en av Stockholms många tullplatser. Alldeles förbi den gick "vintervägen" över isarna en bra bit in på 1800-talet. På denna långt förflutna tid var stadens gator ännu smala, branta och dåligt belagda.

Det var enklare om vintrarna att ta gengägen över isen. Vid Dantobommen såg tullmännen till att ingen tog sig förbi utan att först erlägga lagstadgad tullavgift.

Tanto Kronobränneri med den närliggande "Dantobommen". Målning av Pehr Estenberg 1798. Konstnären har stått på Årsta holmar vänd mot Tanto.

Sitt namn fick Dantobommen efter en Hans Tanto eller Danto, tomtägare i den här trakten på 1600-talet. Även Bellman var en Söderbo, född och uppvuxen i trakten av Maria kyrka. Det var ett gott stycke härifrån, men ynglingen Carl Michael Bellman var nyfiken och vetgirig. Han kände Söder som sin egen ficka och höll alltid ögonen öppna för lustiga och besynnerliga figurer.

Och sådana fanns det gott om på 1760-talets Södermalm. En av hans främsta epistlar utspelar sig helt nära Tantogården och Dantobommen.

Jag menar Fredmans epistel nr 53, "Angående slagsmålet nedanför Dantobommen hos T. en höstnatt".

Första versen i denna vidunderliga epistel lyder som följer:

*"Vid ett stop öl och några supar
fladdrar snillet mörkt och plump;
Det från sin höjd sig så fördjupar
att dess prål blir kallt och dumt.
Men låt oss höra
Bergen, må göra!
Hur vid fiolen han på Rosenlund
står rödblommig, frisk och sund."*

Den mystiske herr T bör enligt Söders ojämförlige kännare Per Anders Fogelström ha varit Eric Thurin, ägare till

tomten Rosenlund åren 1759-81. I hans hem utspelar sig den 53:e episteln. Exakt när den skrevs vet ingen med säkerhet, men vår egen Bellmanskännare Olof Byström - född 1901, RSK 1953 och död 1999 - menade att den troligaste tillkomstperioden är under 1770-talets första hälft. Det kan med andra ord tänkas att den skrevs i vårt eget Stamhus! Ännu en länk, alltså, mellan Sällskapet Par Bricole, DBL och Tantolunden. Utöver dagens fina viskonsert. **PB**

Martin Stugart